

godsdienstigen toestand waarin Rusland verkeert. Het Russische volk behoort aan de Grieksche Kerk, en veertig jaren geleden werd het niet aan private menschen toegelaten om God te dienen naar de voorschriften van hun eigen geweten. Er waren strenge wetten in werking om het invoeren van eenigen anderen godsdienst dan de Grieksche te verbieden. Maar er waren vele personen die onder den ouden godsdienst geen rust en vrede voor hun ziel vinden konden, en zij zochten van tijd tot tijd om zich van de Grieksche Kerk met haar doode vormen en velerlei ceremoniën los te maken. Maar niettegenstaande alle pogingen aan den kant van de ambtenaren van den Staat kwamen velen tot licht en vreugde door het evangelie van Jezus Christus. Deze menschen vormden zich tot kleine kringen, en kwamen in het huis van een of ander geloovige bijeen om het Woord van God te lezen en te bidden. Deze gewoonte van private godsdienstige samenkomsten te hebben stond den ambtenaren volstrekt niet aan, en de arme geloovigen werden vervolgd en beboet, in de gevangenis opgesloten en naar het verre Siberië verbannen.

Onder anderen was er een zeker kolonel Paschkoff, die tot één van de edelste familiën van Rusland behoorde, die tevens een rijke man en een officier van den Keizer was. Hij kwam tot bekeering en begon dadelijk iets te doen voor de vrienden door

wie hij omringd was. Hij hield samenkomsten in zijn voorkamer, en verkondigde aldaar op eenvoudige wijze het evangelie van Christus; hij deelde tractaatjes op straat uit, en sprak veel met allen die hij ontmoette over de belangen van hun zielen. Maar de Keizer Alexander III was hierover zeer ontevreden, en verbande dezen trouwen onderdaan naar Siberië. Van het land van zijn ballingschap schreef Paschkoff aan den Keizer en vroeg verlof om voor korten tijd naar St. Petersburg, de hoofdstad van Rusland te mogen terugkeeren, ten einde zijn zaken in orde te brengen. Verlof werd hem toegestaan, en hij mocht voor den tijd van drie maanden de plaats van ballingschap verlaten. Toen hij te St. Petersburg aankwam stroomden zijn vrienden toe om hem welkom te heeten. Een dankstond werd in zijn huis gehouden voor zijn veiligen terugkeer. De Keizer kwam hiervan te hooren, en liet Paschkoff roepen.

„Ik verneem”, zeide de Keizer, „Dat gij uw oude gebruiken alweer begonnen zijt”.

„Ja”, was het nederige antwoord, „mijn vrienden kwamen om mij te groeten, en wij hebben het Woord van God samen gelezen en gebeden”.

„En dit zal ik niet toelaten”, zeide de Keizer, „gij wilt mij trotseeren, maar ik zal er een stokje voor steken. Ga heen en zet nooit weer uw voet in Rusland”.

Zoo werd deze goede en vrome man, samen met

anderen die het zout waren van de Maatschappij in Rusland, uit het land verbannen, om het leven te slijten in Siberië, een barre treurige streek die gedurende het grootste deel van het jaar bedekt is met sneeuw en ijs.

Dit was het Rusland dat Dr. Baedeker wilde bezoeken om het evangelie aldaar te prediken — een land waar er geen vrijheid van geweten was, en waar christenen dikwijls in de duisternis en op geheime wijze bijeenkomen moesten, om God te dienen en tot den Heiland te bidden. Rusland is tevens een land van vele volken en talen, zoodat het voor Baedeker moeilijk was elk deel van de bevolking in haar eigen taal toe te spreken. Hij kende echter de Engelsche, Duitsche en Fransche talen, en uit één van die talen liet hij zijn woorden vertolken in de taal van zijn gehoor. Soms had hij drie of vier tolken, die allen tegelijkertijd zijn woorden overzetten in een andere taal, en die omringd waren van een groepje van menschen welke die bepaalde taal verstonden.

In St. Petersburg vond Baedeker terstond toegang tot de hoogste klassen van de hoofdstad. Meestal werden de samenkomsten gehouden in de groote en prachtige receptie-zaal van de Prinses Lieven. Deze warme christin behoorde tot het koninklijk geslacht, en ontving Baedeker met de grootste hartelijkheid. Zelfs de Keizer verklaarde dat hij niets zou doen om vergaderingen te beletten als zij gehouden werden

in het huis van een zoo stille en voorbeeldige vrouw. In haar ruime ontvangst-kamer werden gasten en bezoekers uit alle deelen van de stad welkom geheeten, en meer dan één geeerde knecht van God heeft de gelegenheid gehad om in de voorkamer van Prinses Lieven het evangelie te verkondigen, en onder hen George Muller, de vader der weezen te Bristol.

Onder anderen meer die door den arbeid van Baedeker tot den Heer werden gebracht, moeten wij noemen een zeker Kolonel die in St. Petersburg woonde. Het eerst werd zijn geliefde echtgenoot bekeerd, en zij wierp dadelijk haar huis open, en vroeg aan Baedeker om in haar voorkamer het evangelie te komen verkondigen. Haar man was hierover zoo beducht dat hij van St. Petersburg wegvluchtte naar een eigendom dat hij op het platteland had, omdat hij bevreesd was dat de ambtenaren hem in hechtenis zouden nemen. Hier bleef hij twee maanden lang, maar aan het einde van dien tijd zeide hij tot zichzelf: „Ik kan nu maar gerust naar St. Petersburg terugkeeren. De samenkomsten zijn nu zeker geëindigd, en ik zal geheel veilig zijn”. Toen hij zijn prachtige woning in de hoofdstad bereikte, zag hij bekenden en vreemdelingen ingaan en uitgaan. Wat was er gaande? Hij ging naar binnen en bevond dat het nog niet met die lustige samenkomsten klaar was. Hij gevoelde zich hierover erg ontsteld en eenigszins boos, maar zeide tegen zichzelf dat hij nu maar op

wellevende wijze de menschen moest groeten die zijn huis bezochten. Hij ging derhalve naar de voorkamer, om de bezoekers te ontvangen en welkom te heeten. Toen er gesproken en gebeden werd, luisterde hij met de grootste aandacht; de Geest Gods begon in hem te werken, en voordat de vergadering ten einde was, viel de Kolonel op de knieën. Hij beschreef zijn gewaarwordingen later in deze woorden: „Het was mij alsof een lichtstraal van den hemel mij door de borst schoot. Ik stond haastelijk van mijn knieën op, liep naar mijn kamer, en gaf mijzelven den Heer over”.

Merkwaardig was ook de bekeering van Graaf Bobrinsky. Deze man was een van de meest hooggeplaatste van de ambtenaren van den Keizer; hij was Minister van Inwendige Zaken. In vroegere jaren had hij een belangrijken post bekleed in het leger van het keizerrijk toen de Krim Oorlog woedde. Bij die gelegenheid werd hij krank aan de typhuskoorts, en terwijl hij zwak en hulpeloos op zijn bed lag, begon hij naar de Waarheid Gods te dorsten. Twintig jaren lang bad hij tot „den onbekenden God”. En toen kwam het licht in zijn ziel, en dat tengevolge van een kort gesprek met Lord Radstock. Het licht dat hem overstroomde (zoo zegt hij) was gelijk aan het licht dat Paulus bestraalde op den weg naar Damaskus. Bobrinsky werd een warme en ijverige christen, en gedurende twintig jaren meer gaf hij zich

aan getrouwen arbeid in het belang van Christus rijk. Zijn huis werd geopend voor allen die er heen wilden komen om de prediking van het Woord van God bij te wonen. Op elken Zaterdagavond werden twee samenkomsten gehouden, een voor jonge menschen en een voor die van gevorderden leeftijd, en als die samenkomsten geeindigd waren, gebruikte men samen een kopje thee, geheel op Russische wijze. Het was gewoonlijk tegen de vroege uren van den Zondag voordat het gezelschap opbrak.

Het was echter bij wijze van uitzondering dat Baedeker in de paleizen van St. Petersburg arbeidde. Zijn voornaamste werk lag onder de armen, de eenvoudigen, de misdadigers en de bannelingen. Waar hij ook reisde had hij met de politie rekening te houden. Hij werd overal met achterdocht beschouwd, totdat men hem recht leerde kennen. Hij had eens in de stad Riga een reeks van diensten aangekondigd, en door een menigte aanplakbiljetten kennis gegeven dat „dr. Baedeker aan deze plaats godsdienstige samenkomsten houden zal”. Weldra waren de ambtenaren van het recht bij hem.

„Gij kunt hier geen samenkomsten houden”, zeiden zij, „weet gij dan niet dat alle godsdienstige samenkomsten behalve die der Grieksche Kerk verboden zijn?”

Baedeker was in een moeilijkheid. Hij dacht een oogenblik of twee na, en zeide toen:

„Zou ik dan een voorlezing kunnen houden?”

De politie-dienaars beraadslaagden samen. „Wel”, spraken zij, „er is niets in de wet tegen een voorlezing”.

„Goed”, zeide Baedeker, „dan zal ik een voorlezing houden”.

„Geen objectie”, was het antwoord, „maar er moet geen gezang en geen gebed zijn”.

De aanplak-biljetten werden veranderd, en de kennisgeving luidde nu dat „dr. Baedeker een voorlezing zou houden over het onderwerp „Zonde en Verlossing”.

De avond voor de voorlezing kwam weldra, maar het was een stormachtige avond. Regen en sneeuw en koude en een stikdonkere duisternis regeerden daarbuiten, en Baedeker verwachtte maar een schrale opkomst. Tot zijn verbazing zag hij, toen hij in de nabijheid van de zaal kwam, een groote menigte van rijtuigen van allerlei aard. De menschen waren in groote getallen van wijd en zijd toegestroomd. Niet alleen de arme klassen, maar de rijke landbezitters en edellieden waren opgekomen. Graven en baronnen en deftige dames zaten naast hun bedienden op de banken. Allen waren hongerig om datgene te hooren waaraan wij gewoon zijn geworden, maar dat voor hen vreemd en wonderlijk klinkt — de tijding van Jezus zondaarsliefde. De voorlezing moest nacht na nacht herhaald worden, telkens in een grootere zaal. In het eene gebouw kwamen

twee duizend, en in het andere drie duizend, om het Woord van God te hooren. Velen ontvingen het Woord met blijdschap en werden tot God bekeerd, en de geheele bevolking werd tot meerderen ernst en tot meerdere gerechtigheid gestemd, zoodat zelfs de politie zeide: „De voorlezingen hebben veel goeds gedaan!”

HOOFDSTUK XVII.

„In de gevangenis, en Gij hebt mij bezocht”.

Dr. Baedeker genoot het zeldzame voorrecht van vrijen toegang tot elke gevangenis in het uitgebreide Russische rijk, van Polen tot aan het afgelegen eiland van Saghalien, aan het uiterste eind van Azië. In zijn paspoort stond aangeteekend, dat hij de speciale opdracht had ontvangen om de gevangenen van Rusland te bezoeken en aan elken gevangene een exemplaar van de Schriften te overhandigen. Met zulk een document gewapend, verkreeg hij toegang tot gevangenen, die nooit hun deuren openen aan andere bezoekers. „Mijn naam”, zoo zeide Baedeker bij ééne gelegenheid, is in Rusland en Siberië een soort van sleutel voor gevangenen geworden. Ik heb evenveel vrijheid om het evangelie in één van die gevangenen te prediken, als om dat te doen op de straten van Londen, ja, meer vrijheid zelfs.”

Het was de vreugde van dezen dienstknecht des Heeren om het Woord van God in de hand van duizenden gevangenen te stoppen, vergezeld met een paar vriendelijke woorden van hoop en bemoediging. Dit was inderdaad zijn lievelingswerk. En Baedeker

heeft ons zelf verteld, hoe hij dit groote voorrecht van toegang tot de gevangenen verkreeg. Hij zegt:

„Ik had vroeger geen besef van de wijze op welke gevangenen behandeld werden, en hoe zij als wilde dieren achter traliën werden opgesloten, met ontzettend zware ketenen om het lijf en aan de armen en beenen vastgeklonken. Toen ik vernam, dat het met duizenden in Rusland en Siberie zoo gesteld was, ontbrandde mijn hart met de gedachte: „Och, of ik iets kon doen voor die arme ongelukkigen! Ik sprak deze begeerte uit in tegenwoordigheid van een dame van hoogen rang, die in St. Petersburg woonde en vroeg aan haar of het niet mogelijk was, dat de gevangenen voor mij toegankelijk zouden worden gesteld. Zij schudde in twijfel haar hoofd, maar zij vergat niet mijn verzoek.

Deze hooggeboren dame, die een Gravin was, en een persoonlijke vriendin van de Keizerin, was eens in een winkel om eenige inkoop te doen. Aan de deur van den winkel stond de Graaf, haar echtgenoot, op haar te wachten. Opeens riep hij haar, zeggende:

„Daar is de man, dien gij zoekt, aan de andere zijde van de straat”.

„Wie is hij dan”, vroeg de Gravin.

„De Directeur van Gevangenen, die aan uw vriend Baedeker verlof kan geven om de gevangenen van ons land te bezoeken”.

„Loop dan gauw en haal hem naar mij toe”.

De Graaf liep den ambtenaar achterna en keerde naar den winkel met hem terug.

„Waarmede kan ik u dienen, achtbare vrouw?” vroeg de Directeur.

„Ik zou gaarne, heer Directeur, dat gij mijn vriend Dr. Baedeker, voorzien wilt van een paspoort om al de gevangenen te bezoeken, niet om politieke redenen natuurlijk, maar om hun Bijbels te geven en hun wel te doen”.

„Denkt uw vriend dan, dat hij in staat is om hen te veranderen en verbeteren, mevrouw?”

„Hij denkt dat God dat doen kan, door Zijn Woord en het heilige Evangelie”.

„Ja mevrouw, maar dat is ook de waarheid. Ik zal met genoeggen toezien, dat hij het gevraagde verlof krijgt”.

Op deze wijze werd Baedeker voorzien van een paspoort, dat hem toeliet om in elk deel van het rijk van Rusland de gevangenen te bezoeken en Bijbels te verspreiden. Met deze „permit” in zijn zak kon Baedeker van stad tot stad en van vesting naar vesting gaan en overal de blijde tijding brengen aan de meest gezonkene en meest ongelukkigste onderdanen van den Keizer.

Bij zekere gelegenheid bezocht hij de gevangenis te Tver, een stad op de Volga-rivier, waar hij het evangelie mocht prediken aan een gehoor van 800 gevangenen, elkeen met ketenen aan het lichaam en met half-geschoren

hoofd, die op den volgenden dag weggevoerd zouden worden naar Siberië. Daarna had hij van de ééne cel naar de andere elkeen afzonderlijk bezocht, totdat het avond was geworden. Toen hij het station bereikte vond hij tot zijn teleurstelling dat de trein waarmee hij reizen moest pas vertrokken was, en dat er geen trein meer zou zijn tot 2 uur dien nacht. Baedeker moest derhalve in de wachtkamer geduldig zitten totdat die trein na den middernacht zou aankomen. Hij viel voor het vuur in slaap, en schrok wakker juist toen de trein het station binnen stoomde. Er waren veel menschen op het platform, en in het gewoel werd zijn beurs hem ontstolen. Dit was voor hem een ernstig verlies, want in de beurs was er ver over de £ 100 aan geld, en bovenal zijn kostbaar „permit”. Wat nu gedaan? Hij telegrafeerde aan zijn vriendin de Gravin in St. Petersburg. Het antwoord was: „ik ben bezig om u een ander „permit” te krijgen”.

Zijne nieuwe verlofbrief was een beter document dan dat wat verloren was gegaan, en kende hem meerdere voorrechten toe. En zijn trouwe vriendin de Gravin zorgde ook dat hij het geld terugkreeg dat gestolen was, zoodat Baedeker ook voor deze gebeurtenis den naam des Heeren moest danken. Al om het tweede jaar moest hij een nieuw paspoort krijgen om de gevangnissen te bezoeken, en telkens werden hem nieuwe voorrechten verleend, naarmate men hem beter kende en hem meer had leeren vertrouwen.

Toen Dr. Baedeker voor de eerste maal over het Ural-gebergte reisde en kennis maakte met de gevangnissen van Siberié, zag hij het arme menschedom in de diepste ellende gedompeld. Hij deelt het volgende mede van zijn ondervindingen:

„De gevangnissen te Tomsk zijn vreeselijk boven alle beschrijving of verbeelding. Het getal van prisoniers is de laatste weken steeds aan het toenemen geweest. Elke week komt er een transport-schip aan met 600 of 800 misdadigers. Er zijn drie gevangnissen — één, waar er werk wordt gedaan door de prisoniers; een tweede, waar zij voor langen tijd opgesloten worden, en waar er thans 1600 of 1700 zijn; en een derde — de treurigste van alle, waar 3400 prisoniers gestopt zijn in 16 houten schuren. Als het weder mooi is, dan mogen zij rondwandelen in de achterplaats, en men ziet er altijd een schare van alle nationaliteiten, zoowel vrouwen en kinderen als mannen. Het is een gezicht om het hart te doen bloeden, als soms een klein kind, weenende, zijn vader omhelst, die met zware ketenen beladen is; of als men moeders ziet met drie of vier zwakke kinderen bij haar, allen bleek en mager van koude en ontbering. De dampkring van zulk een schuur is eenvoudig vergif; men zegt echter dat het in den zomer niet zoo erg is, omdat de arme menschen zich dan naar buiten kunnen begeven. Maar als de koude en de regen beginnen, en deze schare binnen de schuur blijven moet, dan sterven zij in groote getallen.

De verschrikkelijkste plaats is echter het ziekenhuis, dat wij gisteren mochten bezoeken. De dokter die daar werkt heeft in de laatste 13 jaren niet minder dan 16-maal de typhus-koorts gehad. Er waren omtrent 250 zieken, die aan allerlei kwalen leden — typhus, pokkies, diarrhie, toring en andere ziekten van minder gevaarlijken aard. Sommigen van de patiënten lagen op matrassen die op den grond waren uitgespreid, anderen bliezen den laatsten adem uit terwijl wij nog door het vertrek stapten. De lucht is vergiftig, ofschoon de kleine vensters open stonden. In de binnenplaats lagen sommige zieken op het gras uitgestrekt. Het was een droevig schouwspel.

Er was slechts één lichtzijde aan mijn bezoek, dit namelijk, dat de ambtenaren allen zeer vriendelijk en behulpzaam waren. Zij verklaren dat zij ten einde raads zijn om te weten wat zij te doen hebben. De Gouverneur van de gevangenis heeft een telegram naar St. Petersburg gezonden om te zeggen dat er geen plaats meer is. Maar, zooals het spreekwoord in Rusland luidt: *de Hemel is zeer hoog; de Keizer is zeer ver!* Het is twijfelachtig of men te St. Petersburg gehoor zal geven aan een telegram uit het verre Siberië. Deze gevangenis is de treurigste die ik nog gezien heb. De getallen van gevangenen bereiken soms 7000. Grootte getallen van gevangenen loopen weg. Het wordt berekend dat 50.000 ontvluchte gevangenen in Siberië zijn. Sommige van dezen

vinden werk en verdienen dus hun brood, maar de meerderheid gaat rond om te stelen en te rooven, of anders moeten zij tevreden wezen met te verhongeren.

Als wij deze beschrijving van Baedeker lezen, dan wordt ons medelijden gaande gemaakt tegen die ellendigen die het zoo bitter hebben. Maar zij zijn toch allen misdadigers die om een bepaalde overtreding van de wet zijn gestraft geworden. Hoe moeten wij niet gevoelen tegenover personen die niet om eenige misdaad, maar enkel om politieke redenen naar dit woeste land verbannen worden? Baedeker ontmoette op een stoomboot eens een echtpaar dat er oud en afgeleefd uitzag, hoewel zij maar jonge menschen waren. Zij waren twee bannelingen die van Siberië terugkeerden. Het was moeilijk om ze te bewegen iets van zichzelf te vertellen. Zij hadden zoo lang in de eenzaamheid geleefd, afgezonderd van de woningen der menschen, dat zij het bijna verleerd hadden te praten. Maar aanstonds kreeg Baedeker hun verhaal uit hen.

De man was een ingenieur, die ongelukkig genoeg was om een kennis te zijn van zekere personen die schuldig bevonden waren aan medeplichtigheid aan den moord op Keizer Alexander II. Hij was zelf geheel onschuldig, maar hij was bekend met de moordenaars en hij was ongelukkig ook de bezitter van een drukpers; en op deze gronden werd hij aan

hoogverraad schuldig bevonden. Eerst werd hij zestien maanden lang in een eenzame cel in één der gevangnissen van St. Petersburg opgesloten. Het werd hem nooit toegelaten om een enkel woord al dien tijd te spreken. Daarna werd hij veroordeeld om naar Siberië te gaan. Honderden mijlen ver moest hij loopen, elken stap van den weg te voet aflaggende, en dat terwijl hij met zware ketenen beladen was. Dien vreeselijken weg legde hij af, en werd aan het einde daarvan in een gevangenis gekerkerd. Zijn getrouwe echtgenoot kwam nu te hooren waar hij was, en besloot naar hem te gaan. Vier jaren lang werd de man gevangen gehouden, en daarna toegelaten om met zijn vrouw op een dorpje niet ver van de gevangenis te wonen. Hier leefden man en vrouw nog zes jaren, penningen bijeen vergaderende om hun terugreis te betalen, indien het den Keizer mocht behagen om hem zijn vrijheid terug te geven. Op een dag kwam de tijding dat zij terugkeeren mochten, en nu waren zij op weg naar huis, maar door al die vreeselijke ondervindingen oud voor hun tijd geworden.

In Rusland is er voor den armen misdadiger geen kans. Eenmaal een overtreder der wet, altijd een overtreder! Iedere man, vrouw of kind in Rusland moet een paspoort bezitten en dat tevoorschijn brengen als hij er om gevraagd wordt. En als iemand om een of andere misdaad gestraft is geworden, dan wordt dat op het paspoort aangemerkt. Hij mag

telkenmale een nieuw paspoort krijgen, maar de misdaad wordt telkens op het nieuwe dokument aangeeteekend, en niemand kan ooit aan de gevolgen van zijn overtreding ontkomen.

Baedeker ontmoette eenmaal een jongen man in een van de gevangnissen van Siberië, die hem hielp in het uitpakken van zijn Bijbels. Baedeker zag dadelijk dat hij niet tot de klasse der gewone misdadigers behoorde en zeide:

„Het doet mij leed om een jongen man zooals gij zijt hier te zien. Hoe is het alles gebeurd?”

Het aangezicht van den jongen man werd bewolkt, en hij antwoordde:

„Het was in een oogenblik van sterke verzoeking dat ik viel. Ik erken dat ik zeer verkeerd gehandeld heb. Moge God het mij vergeven!”

„Wat was uw misdaad? vroeg Baedeker.

„Brandstichting” was het antwoord.

„Uw eigen woning?”

„Ja”.

„Maar wat bewoog u daartoe?”

„Wat elkeen daartoe beweegt; de begeerte om het geld waarvoor het gebouw verassureerd is in bezit te krijgen. Ik dacht dat ik niet zou ontdekt worden.”

„Maar gij werdt ontdekt?”

„Ja, en daarom ben ik vandaag hier”.

„God was getuige van uw zonde zoowel als de aardsche getuigen”.

„Ja, dat weet ik, en ik heb waarlijk berouw. De Heer vergeve het mij.”

„Hij kan redden. Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt van alle zonde”.

„Goddank dat dit de waarheid is. Ik heb bijna mijn tijd uitgediend”.

„Dat is goed nieuws”.

„Als ik eenmaal losgelaten ben, zal ik een anderen weg inslaan en een beter leven leiden”.

„Waar is uw thuisplaats?”

„Ik kom van het westen, nabij de Baltische Zee. Ik heb daar een broeder die een hoogen post onder de Regeering bekleedt. Al zoudt gij het niet denken, ik ben van adellijke afkomst”.

„Welnu”, zeide Baedeker, toen zij scheidden, „gij zijt nog jong en hebt uw leven nog vóór u. Zie om het goed te gebruiken”.

Drie jaren later moest Baedeker de groote gevangenis te Irkutsk bezoeken, en één van de eerste personen die hij daar ontmoette was dezelfde jonge man van wien hij drie jaren tevoren gescheiden had. Hij was oud en norsch, bijna woest, geworden, en keerde zich weg toen Baedeker met hem sprak.

„Hoe spijt het mij om u hier te zien”, sprak de vriendelijke bezoeker.

„Wil toch met mij niet spreken”.

„Maar gij moet mij toch toelaten om nog uw vriend te zijn. Hoe zijt gij hier gekomen?”

„Ik heb geen vriend in de wereld, en in den hemel ook niet”.

„Ja, maar gij hebt een Vriend in den hemel, wat ook gebeure”.

„Ach”, zei de jongeling, „God weet het, ik heb getracht om te doen wat recht was toen ik vrij gelaten werd. Maar niemand wilde mij huren. Zij vroegen allen om mijn paspoort te zien. Dat was ook genoeg. Mijn familie-betrekkingen sloten de deur voor mij toe. Ik moest op straat dolen met niets te doen. Ik was verplicht om mij aan een misdraad schuldig te maken, ten einde weer in hechtenis genomen te worden. Anders zou ik op de straten van honger zijn omgekomen. En nu ben ik hier; mijn lichaam in de gevangenis, en mijn ziel in de buitenste duisternis en wanhoop”.

„De Heiland kan niet uit de gevangenis worden gehouden”, antwoordde Baedeker „Hij is de vriend van zondaren en dit is derhalve juist de plaats voor Hem. Op het Hemelsche paspoort is er niets tegen u, indien gij slechts het aanbod van God wilt aannemen”.

Met zulke teedere woorden zocht de Doctor den jongen misdadiger terug te winnen, en de wonden die in zijn ziel geslagen werden te heelen. Hij was een der edelsten van het jongelingschap van Rusland geweest, maar de ongenadige paspoort-wet had zijn moed gebroken, zijn hart verhard, en hem tot een blijvenden inwoner van de treurige Russische gevangenissen gemaakt.

Toen de Doctor eenmaal het eiland van Saghalien bezocht — die verste en schrikwekkendste van alle de gevangnissen van Siberië — zeide een van de gevangenen: „Waarom komt gij naar ons? Voor ons is er immers geen hoop”.

Er is nergens in de geheele wereld een plaats die vergeleken kan worden met het eiland Saghalien. Naar dezen uithoek der aarde zenden de Russische beambten de meest verharde en woeste misdadigers van het rijk. Het is een plaats waar koude, mist en ijs gedurende drie-kwart van het jaar de hoofdrol spelen. Hier moeten de bannelingen dagelijks zwegen, met knellende ketenen om de ledematen, gebrandmerkt (althans in vroegeren tijd) met gloeiende ijzers op het voorhoofd en de beide wangen, en omringd voor het meerendeel van het jaar door een bevroren zee. Het is geheel onmogelijk te ontvluchten, en het bestaan van de bejammerenswaardige schepselen die derwaarts worden gezonden is een levende dood. Maar Baedeker rustte niet totdat hij ook deze plaats had bereikt.

„Waarom komt gij naar ons? Voor ons is er immers geen hoop. Wij leven in het voorportaal van de hel”, zoo zeiden zij tegen hun bezoeker.

„Dan moet gij het mij vergeven”, sprak Dr. Baedeker, „dat ik niet eerder naar u ben gekomen. De plaats waar er geen hoop is, is juist de plaats waar Gods boodschap der liefde moet worden verkondigd.”

De tranen vloeiden over de wangen van Gods trouwen dienstknecht, terwijl hij hun vertelde van de tollenaars en zondaren die tot Jezus naderden, om naar de tijding van Gods reddende genade te luisteren. En terwijl ook deze roekelooze moordenaars de verkondiging van dit aloude evangelie aanhoorden, kwam er op menig gelaat een zachtaardiger blik, en in meer dan een oog blonk een traan.

Een ander deel van het groote rijk van Rusland dat door Baedeker werd bezocht was Finland. Hier werd hij in zijn werk geholpen, en naar de gevangnissen vergezeld door een adellijke jonge dame, de Barones Von Wrede. Het is noodig dat wij het een en ander hooren omtrent het leven van deze merkwaardige christin. Zij was de dochter van den Gouverneur-Generaal van Finland. Toen zij nog een jong meisje was, gaf zij zich zelve aan den Heer Jezus, en begon dadelijk iets voor haar Heiland te doen. Het scheen alsof zij niet lang zou leven, want een slepende ziekte viel haar aan, en zij werd tot aan den rand des grafs gebracht. Het is mogelijk dat zij krank is geworden door te veel werk te doen aan de verarmden en aan de klasse der misdadigers. In elk geval zij was ernstig ziek, en haar vader, die haar teederlijk beminde, was overstelpt van droefheid.

„Ach! Mathilda,” riep hij, „wat kan ik doen om u weer beter te doen worden? Zult je dan niet be-

sluiten om te verbeteren als ik beloof om u een inrichting te geven voor het werk dat je onder de gevangenen doet?"

„Ach! dank u, vader. Ja, dat zal helpen om mij beter te maken. Indien God het wil zal ik van nu af beter worden.”

Het meisje werd beter, en haar vader gaf haar het beloofde huis voor de gevangenen. Bovendien gaf hij haar een van zijn groote en kostbare eigendommen in Finland, alwaar zij besloot een toevluchtsoord te stichten waar vrijgelaten gevangenen wonen konden en hun bestaan verdienen.

Bij ééne gelegenheid ging de Baronesse een gevangenis bezoeken waar er een zeer gevaarlijke misdadiger in was opgesloten. Hij was beschuldigd van niet minder dan achttien moorden te hebben gepleegd, waarvan ettelijke zeer gruwelijk waren. Hij lag nu in de gevangenis om zijn terechtstelling en straf af te wachten.

De Baronesse vroeg verlof om hem te zien, maar het hoofd van de gevangenis weigerde vooreerst om haar dat toe te laten.

„Maar,” zeide zij, „ik moet hem zien. God kan zelfs zulk een verharden mensch als hij is redden. Voor de deur van de cel stonden eenige gewapende mannen.

„Laat mij binnen gaan,” zeide het meisje.

„Ik mag u niet uw leven erin laten wagen,”

zeide de officier, „het is toch te gevaarlijk. Hij is bijna een krankzinnige.”

Maar het meisje hield vol dat zij den man moest zien, en uiteindelijk deden de dienders, zeer tegen hun wil aan, de deur open, en Mathilda trad binnen. Zij hoorde het geklank van boeien, en zag toen het voorwerp waarna zij zocht op zijn harde houten bank uitgestrekt. Hij was een reus van een mensch, maar zij liep naar hem heen, en zich over hem bukkende, zeide zij:

„Zijt gij wakker”?

De moordenaar schrok geweldig, alsof hij een electrischen schok had gekregen, maar bleef doodstil.

„Ik ben gekomen om u te zien”.

De gevangene gaf geen antwoord.

„Wilt gij dan niet met mij spreken”?

„Wie zijt gij”? vroeg hij op woesten toon.

„Ik ben een vriendin, die u helpen wil”.

„Wie heeft u hierheen gezonden”?

„Ik ben uit eigen beweging gekomen, om uwentwil”.

„Ik kon u met één slag doodslaan. Weg uit mijn kamer”! riep hij op woeste wijze uit.

„Maar gij zult mij niet doodslaan. Dat zal toch geen nut hebben. Ik wil u vriendschap bewijzen, en u van den Heer Jezus vertellen”.

„Ga weg, ga weg, ik wil naar u niet luisteren”, en de gevangene legde de handen op de ooren.

„Dan zal ik maar thuis voor u bidden, en op een

anderen dag weer terugkomen. Wij hebben allen vergeving noodig, en als ik bid zal ik God vragen om u zoowel als mij te vergeven. Goede morgen"!

Het meisje ging herhaalde malen om dien verhardten zondaar te bezoeken. Bij ééne gelegenheid werd de nieuwsgierigheid in hem geprikkeld.

„Ik wil graag weten wie gij zijt”, zeide de gevangene.

„Ik ben de dochter van den Baron Von Wrede”.

De man keek haar verbaasd aan, en zeide:

„Gij wilt mij toch niet zeggen dat een klein menschje zooals gij de dochter zijt van zulk een grooten en mooien man als hij is”!

„Wel zeker, maar ik ben zijn dochter. Wij kunnen niet allen lange en mooie menschen zijn zooals mijn vader *en gij*”.

De man bleef voor een paar oogenblikken stil, maar de woorden van het meisje hadden zijn vijandschap overwonnen. Eindelijk sprak hij:

„Het zal niets baten dat gij met mij spreekt. Mijn hart is als een rotssteen. Niemand kan mij goed doen”.

„Ik ben blij om te hooren dat uw hart als een rots is, want ik heb mos en gras en bloemen en zelfs boomen op rotsen zien groeien. Een zaadkorrel kan op een rotssteen vallen, en de leelijke rots kan weldra met schoonheid overdekt worden. Ik zal den Heer blijven bidden dat het ook met u zoo mag worden”.

De gebeden van het jonge meisje werden verhoord. De moordenaar werd een ander mensch. Zijn woest-

heid verliet hem, en de leeuw werd een lam. Hij bracht zijn zonden naar Christus, die hem al zijn schuld kwijtschold.

Het was deze jonge en adellijke dame met wie Baedeker in aanraking kwam toen hij Finland bezocht. Zij stelde hartelijk belang in het werk dat hij kwam doen, en ging met hem overal naar de gevangenen mede om voor hem te vertolken. Na een bezoek naar dat land schreef hij als volgt. „Ik ben gisteren uit Finland teruggekeerd, waar ik de gelegenheid had om aan vele gevangenen het evangelie te verkondigen. Het was een gezicht om het hart te doen smelten, 300 of 400 mannen te zien, meest allen tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld, luisterende met gespannen aandacht naar de prediking van de blijde tijding. De Barones Von Wrede vertolkte voor mij; zij is de eenige die toegelaten wordt om de gevangenen te bezoeken. Ik acht het voor een groot voorrecht dat zij mij bekend heeft gemaakt met deze vestingen, en ik heb daar gezien wat ik niet licht vergeten zal — sterke, groote mannen, met intelligente aangezichten, gebonden met zware ketenen, alsof zij wilde dieren zijn.

Het gebeurde dikwijls dat Baedeker geleerde mannen, zelfs Professoren uit de Universiteit, kreeg om voor hem te vertolken. Bij zekere gelegenheid was een professor bezig om zijn woorden over te brengen in de taal van de gevangenen, die allen aandachtig

---

stonden te luisteren, maar met een strak aangezicht en een onbewogen gemoed. Den volgenden keer was Baedeker vergezeld van de Baronesse. Hij was niet ver gevorderd met zijn toespraak toen hij tranen zag op menige wang, en het bemerkte dat zijn toehoorders diep bewogen waren.

„Hoe heb ik het”, zeide hij later aan een van de officieren, „bij mijn vroeger bezoek waren zij doof en gevoelloos, en vandaag gaat Gods Woord als een pijl hun hart in”?

Het antwoord was beteekenisvol. „Het onderscheid, mijnheer, lag in de wijze waarop uw woorden vertolkt werden. Toen gij soms zeidet: „Geliefde vrienden” of „broeders” lieten de geleerde professoren dat weg, en zeiden eenvoudig „mannen” of „gevangenen”. Maar de jonge dame vertolkte uw woorden letterlijk, en dat was de sleutel om hun het hart te ontsluiten. Want aan zulke taal zijn zij niet gewoon”.

HOOFDSTUK XVIII.

„In het reizen menigmaal”.

Wij mogen ook niet nalaten iets te vertellen van de lange reis van Dr. Baedeker door twee vastelanden. Die reis begon te St. Petersburg en eindigde op het eiland Saghalien — een afstand van meer dan 6000 mijlen. Eerst reisde hij meer dan 1000 mijlen per treinspoor, dan 1000 mijlen per rivier-boot, dan 2200 mijlen per rijtuig en eindelijk bijna 2000 mijlen meer op de groote rivieren van Azië, totdat hij Saghalien bereikte. Zoo zag hij het groote Rusland van zijn ééne einde tot zijn andere einde, en doorreisde het machtige Siberié van West naar Oost. Van dit land zegt hij, dat het zeer vruchtbaar is, indien er maar een populatie kon gevonden worden om zijn uitgestrekte vlakten te bewerken, en de duizenden vierkante mijlen van dichte bosschen uit te houwen. De zomer, waarin men werken kan, duurt echter te kort, en de winter is te lang en te koud, dan dat er velen zullen zijn, die derwaarts trekken zullen.

Uit het dagboek van Dr. Baedeker, dat hij op de lange reis hield, nemen wij het volgende over:

„*Moskou, 11 Mei 1890.* Gisteren hier aangekomen. Ontmoette Mr. Kargel, die mij als tolk vergezellen zal op mijn lange reis. Wij gingen dadelijk naar de groote centrale gevangenis. De bestierder ontving ons met vriendelijkheid. Wij kwamen aan in tijds om een groot gezelschap van 400 mannen, vrouwen en kinderen naar Siberië te zien vertrekken. In elke maand worden zes zulke gezelschappen weggezonden. Een vriendelijke heer, die een christen is, geeft aan elkeen van de vertrekkende gevangenen één rouble (een Russisch muntstuk, waarde $3/2$). Wetende, wat ik van Siberië weet, moet ik voorspellen, dat velen van deze arme schepselen — vooral van de kinderen — langs den weg bezwijken zullen.

Mei 12. Heden weer naar de gevangenis. Het gezicht dat wij zagen was zeer bedroevend, — omtrent 800 gevangenen, allen in ketenen. Wij waren in staat met hen te spreken en hun boeken aan te bieden. Morgen zullen wij een gelijk getal bezoeken en van daar naar de vrouwen-afdeeling, waar er 300 van het vrouwelijke geslacht zijn. Hier is de gevangenis net en zindelijk; er zijn geen onaangename reuken. Ik heb vandaag zeventien kisten Bijbels over land en zes over zee weggezonden.

Tjumen, Mei 24. Van morgen aangekomen van Ekaterinburg. Hier vonden wij 1930 prisoniers in de gevangenis. Wij namen de Bijbels en begonnen ze uit te deelen. De menschen zijn hier op vreeselijke

wijze samengepakt. Het is veel erger dan ik het voorleden jaar aangetroffen heb. Behalve de arme gevangenen zijn er eenige duizenden emigranten, die vrijwillig naar Siberië gaan, omdat zij hopen eenige verdienste aldaar te vinden. Met hen gaat het, indien mogelijk, nog slechter dan met de gevangenen. Zij hebben weinig beschutting tegen het weder en geen voedsel, en daar er mazelen' heerscht onder hun kinderen, wil niemand hen in huis ontvangen. Arme schepselen! Het weder is koud genoeg om hen te dooden. Hier liggen negen of tien stoombooten, die niet op de rivier hebben kunnen varen vanwege het ijs. Maar het begint nu warmer te worden en spoedig zal al het ijs verdwenen zijn. Wij hopen weldra groene boomen en bloemrijke weilanden te zien, maar tot nog toe is er geen teeken van lente geweest.

Aan boord van de boot op de rivier Obi, Juni 15. —
Het is een lange en vervelende reis op de rivier. Het water heeft zijn wallen overstroomd en het lijkt rondom ons op een groot meer. De bewoners van het land hebben naar hooger grond moeten vluchten. En het schijnt, alsof de rivier nog aan het rijzen is, wegens het smelten van de sneeuw op de hooge Altai-bergen, tusschen ons en Thibet. Er is in geheel Europa geen rivier die met de Obi kan worden vergeleken. Wij varen reeds een heele week opwaarts op den breeden stroom en nog toonen de wateren geen vermindering in hun hoeveelheid. .

Des morgens ben ik gewoonlijk het eerst op de been. Nadat wij elkeen afzonderlijk gelezen en gebeden hebben, gebruiken wij ons morgen-eten, bestaande uit koffie, brood en boter, en eieren. Gedurende de laatste paar dagen is echter onze voorraad boter verstreken. Om twee uur genieten wij ons middagmaal, soep, vleesch van twee soorten, en pudding. 's Avonds hebben wij thee, brood en bokkems. Wij gaan gewoonlijk vroeg naar bed, maar de andere passagiers zitten laat op, om te rooken en te praten.

Als wij soms hier en daar stil houden om brandhout voor onze stoomboot aan boord te nemen, dan geschiedt er een haastig geloop van de passagiers naar den wal om van de inboorlingen van deze landstreek visch, brood, melk, eenden en hoenders te koopen. Zij zijn alle verbazend goedkoop. Visch is in dit jaargetij wat schaarscher, maar toch nog wonderlijk goedkoop. De wilde eenden en ganzen worden bij honderen met netten gevangen, want de rivieren zijn vol van die vogelen. Zelfs witte zwanen worden gevangen, en hun vederen en vel bewaard om kleedingstukken van te maken.

De planten-wereld is nog maar ten achteren. Ik heb dit jaar reeds viermaal uit den winter in de lente overgestapt. Mijn eerste lente was in Engeland; mijn tweede te St. Petersburg; mijn derde op de Kama-rivier; en nu aanschouw ik voor de vierde maal de ontwaking van de natuur uit haar doodslaap,

en zie ik de wilgen botten en hun eerste bladeren vertoonen.

Tomsk, Juni 20. — Gisteren brachten wij bezoek bij den Bestierder der gevangenen. Hij was zeer vriendelijk, en gaf ons een aanbevelingsbrief voor onze verdere reis. Dit zal ons helpen om op den weg — want wij moeten van hier met rijtuig en paarden reizen — telkens versche voorspanningen te verkrijgen, zonder er lang op te moeten wachten zooals andere passagiers. In dien brief wordt gemeld dat wij speciale opdracht hebben „de gevangenen van Siberië te bezoeken, en de gevangenen te voorzien met exemplaren van de Heilige Schrift”. Verder zegt het document dat, als er geen paarden voorhanden zijn, wij met gouvernements-paarden moeten geholpen worden. De Heer wekt ons overal helpers en begunstigers op. Daar er thans een groot getal passagiers op den weg is, kunt gij begrijpen dat dit voor ons een zeer gewichtig document is. Nu wachten wij alleen op de aankomst van onze boeken.

Wij hebben een *tarantass* (vier-wielig rijtuig) gekocht voor 130 roubles (ongeveer £ 20). Onze helper, Mr. Davidson, heeft ook één, zoodat wij met twee rijtuigen zullen reizen. Gij hebt er geen denkbeeld van wat het beteekent om met een *tarantass* te reizen. Het lijkt op een ouderwetsch familie-rijtuig op vier wielen, met een kap, maar helaas! zonder veeren. De bak van het rijtuig rust op vier lange

palen, die maar weinig helpen om het stampen en schudden te verminderen. Vóór dit rijtuig worden drie paarden naast elkaar ingespannen. De paarden van Siberié loopen zeer snel, en daar de wegen maar slecht en knikkerig zijn, moet de reiziger maar gedurig aan de kap blijven vasthouden. In dit rijtuig moeten wij slapen, en ook, als het weder ongunstig is, eten.

De bedienden van het hotel te Tomsk verstaan de kunst van zulk een tarantass vol te pakken. Eerst pakten zij omtrent 500 Bijbels en Testamenten, in pakken van 40 opgemaakt, onder in den bak van het rijtuig. Bovenop kwam dan het overige van onze bagage, en dan werden matras en kombaarzen over alles gespreid. Men moet zijn voedsel meenemen. Slechts zwart brood en mogelijk eieren zijn langs het pad te koop. Het is van hier naar het Baikalmeer een afstand van 1200 mijlen, zoodat gij u voorstellen kunt wat vóór ons ligt; en zelfs dan zijn wij nog ver van het einde van de reis per tarantass.

Krasnojarsk, Juli 3. Wij zijn alleen hier aangekomen. Davidson moest achterblijven, omdat zijn rijtuig een ongeluk had, maar gisteravond is ook hij veilig aangekomen. Hij bracht met zich een jong vrouwtje, dat hij op een rivierwal zittende vond, in de hoop dat iemand zich over haar ontfermen zou, en haar over de rivier zou brengen, Zij was er bijna den geheelen nacht geweest, en moet vreeselijken

angst hebben uitgestaan. Zij gaat naar haar man, die een gevangene is, en heeft hem gevolgd uit St. Petersburg. Op de lange reis heeft zij ontzettende ontberingen uitgestaan, en ofschoon zij maar 27 jaren oud is, is haar haar reeds geheel wit. Haar man is hier in een van de gevangenissen van deze stad opgesloten. Hij zal nu toegelaten worden om op één van de dorpjes buiten de stad te gaan wonen. Zij is een dame van goeden huize, maar na haar bittere ondervindingen, verkeert zij natuurlijk in slechte gezondheid. Wij hebben het jonge paar zooveel wij konden bemoedigd, maar zij zijn armoedig en neerslachtig. Het moet verschrikkelijk wezen om te zien dat uw te huis en uw geheel leven verstoord worden en dat gij weggezonden wordt om duizenden mijlen ver in een eenzaam land te gaan wonen, met een houten hut in plaats van de fraaie woning waaraan gij gewoon zijt.

Stretensk, Aug. 16. Vandaag zijn wij in veiligheid teruggekeerd van onze reis naar de mijnen in de hooge bergen. Wij deden aldaar een aangenaam en gezegend werk. Het werd ons vrijelijk toegestaan om met de mannen en vrouwen om te gaan, en velen werden tot tranen bewogen. In geen enkele van die gevangenissen zijn er ooit Bijbels of Testamenten uitgedeeld. Zij werden met dankbaarheid ontvangen. Niemand is er nog ooit geweest om zijn belangstelling te toonen in deze arme en verharde

misdadigers. Zij zijn niet met ketenen geboeid, behalve in de ergste gevallen. Een man die als bijzonder gevaarlijk beschouwd werd, was aan een kruiwagen vastgeketend. Sommige werken in de zilvermijnen, maar hun arbeid is niet zwaarder dan die van de anderen; zij hebben omtrent acht uren per dag te werken. Zij ontvangen goede kleederen en voedsel, en als zij zich goed gedragen dan worden zij na verloop van tijd toegelaten om in hun eigen woning te leven en voor zichzelf te werken.

De mijnen zijn op de grenslijn van China, en de landstreek is zeer woest en bergachtig. Men ziet hier hooge, kale bergen en dan weer diepe kloven die zich ver heen strekken. Op de bergen en in de dalen vindt men in dezen tijd van het jaar de prachtigste bloemen. Omdat de grens van China zoo nabij is, trachten de gevangenen dikwijls te ontsnappen. Zij worden echter spoedig gevangen, en hun straf wordt vermeerderd; of anders komen zij in deze woestenijen om aan honger en dorst; of, als zij over de grenzen vluchten, worden zij door de Chineesche autoriteiten gevangen en teruggezonden.

De vrijgestelde gevangenen die in de dorpjes wonen hebben een treurig lot. Het is zeer zelden dat men een glimlach op hun aangezichten ziet. Zij luisterden met aandacht naar onze woorden, en verscheidene mannen weenden, terwijl velen hun dank

uitspraken. Wij verblijden ons dat wij eindelijk een uithoekje der wereld hebben gevonden waar het Evangelie nog nooit is gehoord. Goddank dat wij nog altijd goede gezondheid hebben genoten. En hoewel wij door een land reizen dat slechts door misdadigers bevolkt is, hebben wij nog nooit een woedend aangezicht gezien, noch ooit een wild dier ontmoet, noch zelfs het minste ongeval gehad. Het is door de genade van onzen hemelschen Vader dat niet een haar van ons hoofd beschadigd is.

Augustus 21. Wij hebben Kara bezocht, en daar hebben wij de ergste van de gevangenis van Siberië bereikt. Hier worden de slechtste misdadigers in bewaring gehouden. Het zijn de mannen en vrouwen die voorgeven dat zij hun thuisplaats en land en maagschap, ja zelfs hun eigen namen vergeten hebben. Is dat mogelijk? Zij worden genoemd door een naam die beduidt de „Weet-niets” of de „Alles-vergeten-hebbende”. Deze zijn bijna allen politieke gevangenen, en zij zijn opgevoede en fijn-beschaafde menschen. Een van de dames is reeds tien jaren hier geweest. Zij hebben het voorrecht om boeken te bezitten en om te schrijven; terwijl de vrouwelijke gevangenen ook het huis bestieren en het voedsel koken.

Een weinig verder vonden wij de gewone misdadigers. Het werk onder hen is veel-belovend. Zij zijn zeer dankbaar voor elk woord dat gesproken wordt, en de officieren van de gevangenis zijn het ook. Deze

laatststn zeggen dat, als de gevangenen zulke toespraken twee- of driemaal des jaars konden hooren, het een groot onderscheid in hun gedrag zou maken. De priesters der Grieksche Kerk doen voor hen zoo te zeggen niets, maar laten hen over aan den invloed van hun kwade omgeving.

Een man dien ik in Uz Kara ontmoette weende zeer, en erkende dat hij zijn straf verdiend heeft. Zijn vrouw en kinderen wonen in Londen, en hij liet mij beloven dat ik hen zou gaan zien als ik weer daar aankwam. Een arme Duitscher vroeg mij met tranen om hem een Duitschen Bijbel te geven, doch wij hadden ongelukkig niet één exemplaar meer. Hij kon echter ook de Russische taal verstaan, en wij gaven hem derhalve het Nieuwe Testament in die taal.

Wij zijn hier aan het einde van onze lange reis over de leelijke wegen van Siberië, na meer dan 2000 mijlen met onze tarantass te hebben afgelegd. Nu hebben wij dat trouwe rijtuig ook moeten verkoopen, en kregen er 80 roubles voor. Het heeft ons goed gediënd, door ons en onze boeken over die duizenden van mijlen in veiligheid te hebben vervoerd. Van hier zullen wij weer gemakkelijker reizen over de groote rivieren van oostelijk Azië.

Aan boord van de boot op de Shilka-rivier, Aug. 26. Deze rivier is in sommige plaatsen ondiep, en het gaat moeilijk om de stoomboot van wallen en zandbanken weg te houden. Morgen echter hopen wij op

de Amoor-rivier te zijn, waar er overvloed van water is. Het voedsel hier aan boord is goed, en hoe aangenaam is het toch om elken dag warme kost te eten, nadat wij zooveel weken lang op onze reis met de tarantass ons met koud voedsel tevreden moesten stellen.

De Amoor is een prachtige stroom van water. Het is de grens tusschen Rusland en China, zoodat ik de laatste vier dagen China aan mijn rechterhand en Rusland aan mijn linkerhand gehad heb. De natuurtooneelen aan beide zijden van de rivier zijn zeer schoon, maar het land is maar dun bevolkt. De menschen genieten meer vrijheid dan in Rusland, en er zijn groote rijkdommen in dit land die nog niet ontgonnen zijn. In een van de dorpen op den rechteroever had ik de gelegenheid om het leven der Chineezen gade te slaan. De menschen keken ons aan alsof wij vreemdsoortige dieren waren. Sommige personen bewonderden mijn baard, en één vroeg mij daarna wat mijn ouderdom was. Ik vertelde hem — 67. Toen vernam ik naar zijn ouderdom, en zijn antwoord was, 20 jaren! Ik was verbaasd want hij zag er oud en verdroogd uit; maar ik ontdekte dat hij een opium-rooker was, en dat verklaarde de geheele zaak”.

Aan het einde van zijn maanden-lange reis, toen hij Japan bereikte, schreef Baedeker als volgt:

„God heeft ons op wonderdadige wijze geleid en

beschermd. Op 13 Sept. kwamen wij te Saghalien aan, en mochten aldaar den gevangenen het Evangelie verkondigen en de schriften onder hen uitdeelen. Daar de cholera was uitgebroken, dacht niemand dat wij ooit dat eiland zouden kunnen bezoeken, maar God baande ons den weg derwaarts, hoewel ons verblijf aldaar noodzakelijkerwijs kort moest zijn. Maar wij hadden genoeg tijd om ons werk te doen, voordat wij per stoomboot naar Japan moesten vertrekken. En nu geven wij aan het einde van den weg dank aan dien God, die ons zoo geduriglijk met het goede heeft overladen. Prijs Zijn Naam"!

Dr. Baedeker mocht den hoogen ouderdom van 83 jaren bereiken voordat God hem wegnam. Er was tusschen dezen godzaligen man en zijn tijdgenoot George Muller veel overeenkomst. Beiden waren Duitschers van geboorte. Beiden hadden dezelfde beschouwingen omtrent de leer van den Bijbel. Zij zagen beiden op naar God met het eenvoudig en ongekunsteld geloof van een kind. Beiden vroegen steeds: „Heer, wat wilt Gij dat ik doen zal"!? Beiden gaven zich met een onverdeeld hart aan het werk hun van God aangewezen. Beiden werden gespaard om een hoogen ouderdom te bereiken, en mochten tot het einde bezig zijn in het werk dat hun zoo dierbaar was geworden.

In zijn voorkomen herinnerde Dr. Baedeker dikwijls

aan één van de oude Profeten van Israëel. Hij had een lange, eenigszins magere gestalte, met een langen, witten, eerbiedwaardigen baard. Toen hij voor zijn gehoor stond was er een soort van goddelijk vuur in zijn oogen, dat elkeen deed gevoelen dat hier een man was die een boodschap uit den hemel had ontvangen. Hij leefde altoos in den zonneshijn en in de vreugde zijns Heeren; en antwoordde steeds op elke vraag naar zijn gezondheid: „God is goed”. Als wij denken aan de uitgebreidheid van het gebied waarover Dr. Baedekers arbeid ging, en over den ernst en de toegewijldheid van zijn leven, en den verbazenden indruk dien hij overal maakte, dan moeten wij God danken voor het leven van Frederik Baedeker, en Hem bidden dat Hij hem vele opvolgers wekken wil.

HOOFDSTUK XIX.

„Gedenkt den Gevangenen”
(of, iets van het werk van F. B. Meyer.)

Wij stellen ons voor om in dit hoofdstuk iets te vertellen van het werk van F. B. Meyer, dien knecht des heeren die dezer dagen (1908) ook Zuid Afrika een bezoek bracht. Hij is een van de voortreffelijkste leeraren van onzen tijd, die door zijn boekjes, waarvan vele ook in het Hollandsch vertaald zijn, een wijden kring van lezers tot grooten zegen is geweest. Meyer begon zijn arbeid in den wijngaard des Heeren in de stad Leicester, in Engeland, en werd na eenige jaren van gezegenden arbeid naar Londen beroepen, waar hij aan het hoofd van een groote gemeente kwam te staan, en grooten invloed rondom zich uitoefende. Niet veel jaren geleden gevoelde hij zich gedrongen den herdersstaf neer te leggen, ten einde zich te bepalen tot het rondgaan van stad tot stad en van land tot land om het evangelie te verkondigen, en de harten der geloovigen te versterken. In die betrekking bezocht hij ook gedurende het afgelopen jaar Zuid Afrika, waar hij door Gods volk hartelijk werd verwelkomd, en door zijn ernstige prediking veel zegen stichtte.

Wij laten den heer Meyer zelf spreken, en verhalen hoe hij zijn werk onder de gevangenen te Leicester begon en voortzette.

MEYER'S VERHAAL OMTRENT ZIJN ARBEID
AAN GEVANGENEN.

Mijn werk aan de poort van de stads-gevangenis begon op de volgende wijze. Een jong meisje dat onze diensten placht bij te wonen kwam op een dag naar mij in grooten angst over haar vader, die in de gevangenis was, en den volgenden morgen zou worden losgelaten. Zij wilde dat ik hem zou ontmoeten als hij uit de gevangenis kwam, en dat ik hem zou redden uit de macht van de kwade makers die heel waarschijnlijk bij de poort zouden zijn om hem te verwelkomen. Ik ondernam dezen liefdedienst voor haar te doen, en uit dit voorval is al het werk dat ik te Leicester voor gevangenen deed ontstaan.

Ik verliet den volgenden morgen mijn huis te kwart voor negen, niet zonder veel aarzeling. Het was een koude, natte winter-ochtend. Toen ik de poort bereikte vroeg ik of een man van den naam die mij gegeven was aanstonds de gevangenis zou verlaten. Men zei tegen mij dat de man naar wien ik navraag deed naar een andere gevangenis was verplaatst, en dit was voor mij bijna een verlichting. Ik ging echter niet weg van de gevangenis, maar bleef aan de overzijde van de straat staan om

te zien wat gebeuren zou als de los te laten gevangenen zouden uitkomen.

Binnen een paar minuten gingen de groote poorten open, en een man trad te voorschijn, die op zenuwachtige wijze rondom zich zag, alsof hij geheel onzeker was van de ontvangst die hem te beurt zou vallen. Hij behoefde echter niet lang te toeven, want van de zijde der straat waar ik stond liepen twee vrouwen naar hem toe om hem te groeten. De eene wierp een lange jas om zijn lichaam, en de andere — die zijn vrouw of mogelijk zijn verloofde was — deed hem een tjalie om den hals, en die beiden leidden hem dan weg naar de naaste kantien. Inmiddels kwam er een tweede man bij de poort uit; er was niemand om hem te verwelkomen, en niet wetende wat hij anders doen zou, volgde hij de andere drie naar de „bar”.

Niet ver van waar ik stond om deze dingen te beschouwen stonden er ook eenige mannen van de arbeiders-klasse, en ik keerde mij naar hen en vroeg:

„Jongens, is dit wat gewoonlijk hier bij de gevangenis-poort geschiedt?”

„Ja,” zeiden zij, „dit is wat meestal geschiedt”.

„Maar”, zeide ik, „als een man bij die deur van de gevangenis uitkomt, en dan bij de deur van de kantien ingaat, dan komt het mij voor dat hij uit den tronk komt bij de voordeur om weer bij de

achterdeur in te gaan; want de kantien is maar de achterdeur van de gevangenis”.

„Ja”, zeiden zij, „maar wat moet een mensch doen? Als hij uit de gevangenis komt dan is de eenige plek waar hij heen kan gaan de kantien”.

Ik gevoelde dat het waar was wat die arbeiders gezegd hadden; maar ik besloot tevens dat het niet langer waar zou blijven. Ik ging derhalve andermaal naar de poort van de gevangenis, vroeg om den Bestierder te zien, en zei tegen hem dat ik verlof vroeg om elken morgen de arme gevangenen die ontslagen werden te mogen ontmoeten, en ze met mij naar het naaste koffiehuis te nemen. Dit verlof werd mij dadelijk gegeven, en de Bestierder moedigde mij op alle wijzen aan om het werk, dat ik op mij had genomen te volbrengen.

Den volgenden dag was ik tijdig aan de poort. Vóórdat zij losgelaten werden kreeg ik de gelegenheid om hen toe te spreken, en ik zeide: „Mijn jongens ik ben hier om u een uitnoodiging te geven om met mij te komen ontbijten. Het gebeurt maar te dikwijls dat, zoodra een man ontslagen wordt uit de gevangenis, hij zijn weg vindt naar de naaste kantien. Daar ontmoet hij zijn oude maters, en zij trekken hem weer terug naar de verkeerde wegen. Maar als gij met mij wilt gaan naar het koffiehuis, dat maar een hanetreedje van hier is, zal ik toezien dat gij een goed „breakfast” krijgt, en ik zal mijn

best doen om u te helpen een goed begin te maken.

Die mannen keerden zich om en keken mij aan. Zij wisten niet wat zij aan mij hadden, want ik had geen predikantsgewaad aan. Eindelijk zeide een van hen:

„Ik zal komen, mijnheer, en wel bedankt.”

Daarop willigden zij allen in om met mij te gaan.

Toen wij allen buiten de poort waren, gingen wij tezamen op een vinnigen stap naar het koffiehuis. Ik kende den jongen man, Richard, die het koffiehuis bestieren moest. Toen ik er aankwam met mijn vreemde gezellen zeide hij:

„Wat nieuwe ding is dit daar u mee begonnen is, mijnheer?”

„Ik wil een breakfast voor elkeen. Waar kunnen zij zitten?”

Richard wees ons een hoekje van het koffiehuis aan, waar wij een weinig weggestoken waren, zoodat al de nieuwsgierige bezoekers van het huis ons niet goed konden zien. Ik kan nu maar heel weinig herinneren van wat ik met die mannen gesproken heb toen wij alzoo het eerste maal in Richard's koffiehuis gebruikten. Toen zij allen vertrokken waren, deelde ik aan Richard mee wat ik voorstelde te doen voor deze arme ontslagene gevangenen. Toen ik klaar was zeide hij:

„Maar gaat gij dit alles op uw eigen kosten doen?”

„Wel, ik weet nog niet wie mij helpen zal; mogelijk

zullen christenvrienden bijspringen en hulp verleenēn."

„Wel, mijnheer, als gij het ontvangen wilt, dan zal ik blijde wezen om het mijne bij te dragen voor dit edel doel."

Het was het eerste geld dat ik voor dat werk ontving, maar de zegen des Heeren rustte er zoo kennelijk op en de christenen van Leicester droegen zoo ruim bij zoodra zij van mijn werk kwamen te hooren, dat ik in staat werd gesteld om aan tusschen de 4500 en 5000 gevangenen een ontbijt te geven in datzelfde koffiehuis vóórdat de Heer mij van dien werkkring wegriep.

Maar misschien doet gij mij de vraag welke toch de uitwerking van mijn arbeid was op de particuliere gevallen die onder mijn behandeling kwamen. Laat mij dan toe het een en ander te verhalen omtrent den eersten van wien ik mij herinner dat het gevolg van mijn arbeid een gezegende was. Op zekeren morgen, het was in de vroegste dagen van mijn werk, kwam er een man uit de gevangenis, die zeker een van de armoedigste sukkelaars scheen te zijn die ooit uit een gevangenis komen kunnen. Zijn kleederen waren oude lompen, zijn haar was lang en ongekamd, zijn broek was vol scheuren, zijn schoenen hadden gaten van voren en van achteren, en waren alles behalve waterdicht. Er was in zijn geheel voorkomen niets hoopvols of belovends.

„Wilt gij naar het koffiehuis meegaan?” vroeg ik aan hem.

„Ja”, was zijn stuursche antwoord.

Nooit heb ik den weg naar dat koffiehuis bewandeld met zulk een arm en gehavend schepsel. Hij genoot echter zijn *breakfast*, en onder het eten deelde hij mij het een en ander mede omtrent zijn leven. Hij was vroeger soldaat geweest, maar moest wegens zijn dronkenschap ontslagen worden. Hierdoor verloor hij alle zelf-respect, en begon hij met de laagste en gemeenste klasse om te gaan, totdat hij zich eindelijk in de gevangenis vond.

Ik stelde in den man nu meer belang, en haalde een kaartje voor den dag, waarop hij zijn naam teekende, en beloofde zich nu door Gods hulp van den drank te onthouden. Voor eenige dagen ging het mijn gunsteling goed. Ik gaf hem een nieuw pak kleederen en vond hem een plaats waar hij werken kon. Hij bleef aan zijn belofte getrouw, en zocht op den smallen weg te wandelen. Ik zag echter dat hij geen vrienden of makkers had om hem een weinig te bemoedigen, en sprak op zekeren dag:

„Maar waar zijn dan uw eigen menschen?”

„Ik heb geen verwanten meer; zij zijn allen gestorven of vertrokken”.

„Is er dan niemand die nog aan u denkt en van u houdt?”

„Wel, Mijnheer, om u de waarheid te zeggen, er was eens een meisje bij wie ik kuisde — net zoo lief een meisje als gij vinden kunt — maar het is niet waarschijnlijk dat zij nu naar mij kijken zal”.

„Wel, een mensch weet nooit. Die vrouwen zijn wonderlijke dingen. Ik heb van gevallen geweten waar zij aan een man bleven vasthouden, zelfs nadat hij alle respect voor zichzelf verloren had”.

„Denkt gij zoo mijnheer?”

„Kijk eens, als ge het wilt dan zal ik dit meisje voor u gaan zien, en uitvinden hoe de vork in de steel zit. Ge hoeft niet op *mij* jaloersch te wezen, weet ge”.

De man nam dit voorstel met dankbaarheid aan. Hij gaf mij het adres, en den volgenden dag stond ik te kloppen aan de voordeur van een woning in dat deel van de stad dat door de arbeiders-klasse bewoond wordt. Ik werd opengedaan door een zeer fatsoenlijke en aantrekkelijke jonge vrouw.

Ik ontdekte dat het huis van haar vader behoorde, en dat zij het jonge meisje was naar wie ik kwam vernemen. Haar mouwen waren opgerold, en haar bloote armen toonden dat zij met het waschgoed bezig was geweest toen ik aan de deur geklopt had. Nu had ik een moeilijk werk voor mij. Ik kan u niet precies vertellen hoe ik het aanlegde. Ik denk dat ik meer leerde omtrent den toestand van haar hart door de blos op haar wang, door haar innige belang-

stelling, die niet kon verborgen blijven, en door het licht dat in haar oogen fonkelde, dan door haar woorden. Na eenige woorden meer verliet ik de woning, nu geheel verzekerd dat de liefde niet geheel verstorven was in het gemoed van dit meisje, en dat zij nog getrouw was aan den man die, jaren tevoren, die liefdevlam had ontstoken.

Ik deelde aan mijn vriend den uitslag van mijn onderhoud mede, en hij was er grootelijks over verheugd. Ik hielp hem ook om een uitrusting te krijgen waarin hij met beter hoop van een goeden uitslag aan het vrijen kon gaan. Niet lang daarna zag ik dat paartje op een Zondag namiddag samen wandelen, maar ik ging ze stilletjes voorbij. Eenige maanden daarna kwam de jonge man op een dag naar mijn pastorie, en nam in mijn studeerkamer plaats. Ik kon zien dat hij aan die zenuwachtigheid leed waaraan elke man minstens eenmaal in zijn leven lijdt. Hij kwam mij meedeelen dat hij te huwen stond. Ik wenschte hem geluk, en beloofde die twee, die door mijn bemiddeling elkaar weer ontmoet hadden, nu voor goed aan elkaar te verbinden. Ik herinner mij de bruiloft. Zijn stroojonker was een politiedienaar die in vorige dagen, toen de bruidegom nog onder de misdadigers moest worden gerekend, hem had opgepast. Het was de eerste bruiloft van een geredden gevangene die ik mocht bevestigen, doch, Goddank, niet de laatste. Het was mij een ware

vreugde om hun kleine woning te bezoeken. Ik werd er altoos zoo hartelijk verwelkomd en zoo dikwijls bedankt. Zij kwamen dan ook zeer geregeld naar Gods huis op, en kort voor mijn vertrek van Leicester, zaten zij beiden aan de tafel des Heeren aan.

Het was niet lang vóór mijn vertrek van mijn eersten werkkring dat het volgende voorviel in verband met het terecht helpen van een ontslagen gevangene. Een man kwam op zekeren dag uit de poort die wat fatsoenlijker was dan de meeste prisoners. In het koffiehuis werd hij ontmoet door zijn vrouw en twee dochters, en ik nam ze derhalve allen met mij mede naar een privaat vertrek waar wij met meer gerustheid ons ontbijt konden nuttigen. Brood, ham en koffie werden te voorschijn gehaald, en alles was mooi op stijk, toen ik zeide:

„Nu, vriend, wat zegt gij ervan om van morgen het beloftekaartje te onderteekenen. Gij weet zoo goed als ik dat gij onder de macht van den drank gevallen zijt, anders zoudt gij nooit in den toestand gekomen zijn waar gij nu juist van verlost zijt”.

„Ja, mijnheer, ik denk er al geruimen tijd aan, en heb al zoo goed als mij voorgenomen om den drank te laten staan”.

„Goed zoo, dan zult gij de belofte teekenen?”

„Ja, ik zal — maar, kijk eens, ik wil eerst een glas bier hebben”.

„Een glas bier!” riep ik uit, geheel ontsteld, „maar

wat voor onzin is dat nu, om den dorst naar drank weer te wekken nadat gij zooveel maanden zonder het verlangen zijt geweest”.

„Jawel”, was zijn antwoord, maar het zou verkeerd zijn om een gelofte te doen, zooals ik in de gevangenis gedaan heb, en die weer te verbreken”.

„Maar vriend, er zijn geloften die liever verbroken moeten worden dan gehouden. Denk aan de zondige gelofte van Herodes, en kom, breek liefst uw verkeerde gelofte”.

„Neen”, zeide de man, „ik ben een van die menschen die gij leiden kunt maar niet drijven. Ben ik niet, vrouw?” en hij keek zijn vrouw stuursch aan.

„Ja”, zeide zijn echtgenoot met een zucht, „dat weten wij.

„Welaan”, zeide ik toen, „als gij nu dat glaasje bier gehad hebt, zult gij uw woord van eere geven dat gij onmiddellijk daarna dit belofte-kaartje onder teekenen zult, en wilt gij mij de hand daarop geven?”

„Heel gaarne, mijnheer”, en hij greep mijn hand en drukte die.

Nu verkeerde ik in een moeilijke positie. Er was niemand in het koffiehuis dien ik zenden kon om dat glas bier te gaan halen; het zou te vreemd geleken hebben om een bediende van een matigheidsinrichting te zenden om bier te koopen bij een drankhuis. Daar er niets anders te doen was, greep ik den eersten den besten beker dien ik vinden kon,